

närliggande backar, ängs- och hedmark oftast är mycket sällsynt. Jag har funnit arten i följande socknar:

Småland: Ryssby Krb. 1. allmän, Målaskog allmän, Tutaryd allmän = Ljungbytrakten.
 Gårdsby täml. allm. = Växjötrakten.
 Myresjö lok. mycket allm., Lemnhult, } = Vetlandatrakten.
 Nye, Ö:Korsberga allmän }
 Eksjö täml. allm. = Eksjötrakten.
 Fliseryd = Mönsteråstrakten.

Östergötland: Borensberg allmän, Vreta Kloster. = Borentrakten.

Södermanland: Stockholm vid Drevviken täml. allmän.

Fyndorterna Skövde, Fliseryd och Båstad ha besökts vid endast ett enda tillfälle, därav Skövde dock under en sammanhängande tidsperiod av sex veckor.

Av ovan anförda anser jag mig kunna påstå, att de båda arterna äro att betrakta som relativt vanliga och under inga förhållanden kunna anses vara några sällsyntheter.

Österkorsberga i oktober 1928.

C. B. Gaunitz.

Lappfolkets fruktade skadegörare. I litteraturen, bl. a. i Svenska Insekter av A. TULLGREN & E. WAHLGREN, utpekas lapska kackerlackan *Ectobia lapponica* L. som skadegörare hos kåtornas folk. Sv. Insekter anför sid. 65 följande: »i Lappland förekommer den även i lapparnas visthus, där den förstör livsmedel, hudar m. m.».

I första hand kan man konstatera, att ovannämnda insekt förekommer synnerligen allmänt över hela landet. Trots detta är den icke känd som skadeinsekt, i varje fall ej på inomhusförråd, från södra och mellersta Sverige. Ej ens i Norrland, ja, ej heller i Lapplands skogsbygder, vare sig bland den bofasta svenskbefolkningen eller hos skogslapparna, är *Ectobia* känd som skadedjur. Den uppträder där liksom för övrigt i landet huvudsakligen i det fria. Redan detta, att en över hela landet allmänt förekommande insekt skall lokalt i fjälltrakterna helt ändra levnadsvanor, låter misstänkt.

Vid besök hos fjälllapparna i Sorsele socken, närmare bestämt i trakterna kring Ammarnäs och Tjulträsk byar, togs spörsmålet upp. Det visade sig, att fjällfolket mycket väl kände till och rätt mycket fruktade en insekt, som härjade i förråden i kåta och stabur (visthusboden). Denna insekt kallades för »hengsta». Det är ju utmärkande för naturfolk, att om de överhuvud ha namn på djur och växter, som icke, vare sig på gott eller ont, ingå i deras naturahushållning, så är det kollektivnamn, men även den obetydligaste växt eller djur, som vidrör deras hushållning, får synnerligen karaktäristiska namn. Folket lämnade också en god beskrivning på hengsta, vilket dock ej hindrade, att man med

någon fantasi kunde få den att passa på *Ectobia*, i all synnerhet som djurets snabbhet betonades. Det visade sig emellertid, att denna snabbhet i huvudsak avsåg de svarta larverna, vilka i staburens skymning hastigt kilade undan. En annan sak som betonades var djurets obehagliga lukt — *Ectobia* är ju känd för att lukta mindre angenämt.

Några infångade exemplar av *Ectobia* visades för olika personer från olika hem och byar. Det var blott ett par kvinnor som trodde sig igenkänna hengsta, alla andra förnekade enstämmt detta. *Ectobian* var namnlös, okänd — den ingick icke på något sätt i deras innehållning.

Då beskrivningen på hengsta gav vid handen, att det ovillkorligen var fråga om en skalbagge, och då därtill noggrann beskrivning gick att få på djurets larver (att folket verkligen uppfattat att det var fråga om larv och imago framgick därav att dessa fått det gemensamma namnet hengsta), kunde med till visshet gränsande säkerhet antagas, att det gällde någon *Silphid*-art. I anledning av att skadeinsekten var till sin utbredning begränsad till fjälltrakterna föll såsom naturligt misstankarna på *Thanatophilus lapponica* HERBST.

Infångade exemplar av *Thanatophilus lapponica* förevisades och igenkändes utan tvekan som skadegöraren — hengsta. Larvbeskrivningen stämde utmärkt på *Thanatophilus*-larver och lukten på såväl imago som larver av *lapponica* äro inte precis att rekommendera finare näsor. Det är ju tänkbart, att närstående *Silphid*-arter kunna av befolkningen tagas för hengsta, men ingalunda säkert. Jag anser det synnerligen starkt tala för just arten *lapponica*, att skadegörelsen faller inom dess utbredningsområde och upphör där insekten saknas. De övriga *Thanatophilus*-arter, som kunde ifrågakomma, finnas i skogslandet, där ingen skadegörelse är känd.

Jag sammanfattar:

1. *Ectobia* är känd från hela landet.
2. Arten anses vare inomhusskadedjur inom blott en obetydlig del av sitt utbredningsområde — Lappland.
3. *Thanatophilus lapponica* förekommer praktiskt taget endast i fjälltrakter.
4. Lapparna ha karaktärsnamn på varelser, som ingå i deras innehållning — *Ectobia* är namnlös, *Thanatophilus* har karaktärsnamn.
5. Arten *Thanatophilus lapponica*'s utbredningsområde sammanfaller med det, inom vilket inomhusskadegörelse av *Ectobia* är angiven.
6. Larvbeskrivningen omöjliggör fasthållandet vid *Ectobia*.

Av ovanstående drager jag den slutsatsen, att de uppgifter om skadegörelse, som vad Lappland beträffar, och just lapparnas förråd och som hänföras till *Ectobia lapponica* istället skola hänföras till *Thanatophilus lapponica*.

Österkorsberga i oktober 1928.

C. B. Gaunitz.